

Til nr. 16 (§ 18).

Forslaget tilsigter at bringe overensstemmelse med forslag nr. 62 til § 73, stk. 2, i forslag til lov om ændring af vandløbsloven.

Til nr. 17 (§ 25).

Sammenslutningen af formænd for landvæsen- nævnen har henledt opmærksomheden på, at det vil være en betydelig lettelse i formændenes arbejde, hvis der haves mulighed for at indføre kendelserne, som normalt mangfoldiggøres, i løsbiladsprotokoller.

Til nr. 18 (§ 26).

Den gældende bestemmelse i § 26, stk. 3, foreskriver, at behandlingen af en for en landvæsenstret indbragt sag i visse tilfælde kan udsættes, for at en part kan få lejlighed til at få prøvet for domstolene, hvorvidt der for ham består en særlig ret, hvis rækkevidde har betydning for afgørelsen af landvæsenstrets sag. Denne lovbestemmelse svarer til § 5 i lov nr. 63 af 28. maj 1880 om vands afledning og afbenyttelse. Lovbestemmelsens formulering „at noget af de ved sagens ordning i betragtning kommende punkter ifølge særlig adkomst henhører under domstolene“ kan volde tvivl; men på grundlag af en lang række afgørelser er det den almindelige opfattelse, at ordene „ifølge særlig adkomst“ ikke afskærer fra domstoles prøvelse af alle spørgsmål, hvis afgørelse i almindelighed henhører under domstolene. Efter den nu herskende opfattelse tilkommer det domstolene at tage stilling til spørgsmål om fortolkning af lovbestemmelser og af dokumenter og til krav om erstatning.

Forslaget imødekommer Advokatrådets henstilling i skrivelse af 28. september 1964 om udvidet adgang for parterne i en erstatningssag til at få visse erstatningskrav afgjort af de almindelige domstole. Det er ikke fundet hensigtsmæssigt at følge den af Advokatrådet foreslåede begrænsning til erstatninger over 3.000 kr. (nu 6.000 kr.) (bilag 13 til spildevandskommissionens betænkning).

For så vidt angår erstatningssager, der behandles efter vandløbslovens § 72, stk. 4, henvises til bemærkningerne side 28 i forslag til lov om ændring af vandløbsloven.

Til nr. 19 (§ 27).

Ændringen af stk. 6 er overensstemmende med den siden 1949 udviklede praksis. I forslaget til lov om ændring af vandløbsloven er det ved den ny formulering af § 7 foreslået, at sager om private spildevandsanlæg fra virksomheder og fra beboelse, som ikke omfattes af forslaget § 5 b, behandles ved landvæsenkommissionerne som første instans. Det

findes derfor ønskeligt i lov om landvæsenstretter § 27, stk. 6, at præcisere, af hvilken landvæsenstret et udenretligt forlig kan begæres protokolleret.

De særlige forligskommissioner, som omtales i den gældende lovbestemmelse, er ophævet ved lov nr. 220 af 7. juni 1952.

Til nr. 20 (§ 29).

Tilføjelsen til § 29, stk. 2, om adgang til at lade foretage syn og skøn efter retsplejelovens regler under en sag, der behandles af landvæsenkommissionen, findes rimelig og vil imødekomme et forslag i Advokatrådets skrivelse af 28. september 1964 (bilag 13 til spildevandskommissionens betænkning).

Til nr. 21 (§ 31, stk. 1).

Ændringen, der er foreslået af Advokatrådet, tilsigter at klargøre, at der i overensstemmelse med almindelige retsplejeprincipper består en adgang for parterne til at blive gjort bekendt med de for landvæsenstretten foreliggende oplysninger, som er af betydning for vedkommende part. Endvidere henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 22. Tilsvarende regler gælder nu også ved ekspropriation i henhold til § 17 i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom og med visse begrænsninger for administrationen i henhold til lov nr. 141 af 13. maj 1964 om partsøffentlighed i forvaltningen.

Advokatrådet har i fornævnte skrivelse af 28. september 1964 henstillet visse ændringer gennemført i vandløbsloven og lov om landvæsenstretter § 31, med det formål at gennemføre almindelige retsplejeprincipper ved behandlingen af erstatnings-sager for landvæsenstretter. Advokatrådet har således foreslået, at der ved ændring af § 31, stk. 1, gives andre parter end rekvirenten adgang til at begære, at retten antager en teknisk sagkyndig. Under hensyn til sagernes beskaffenhed, især den omstændighed, at kommunen, der vel kan betegnes som „part“, ofte som sin modpart har en stor kreds af grundejere, har man ikke anset det for muligt at imødekomme forslaget. Det findes tilstrækkeligt, at der ved siden af landvæsenstrets tekniske medhjælp kan anvendes andre sagkyndige efter reglerne om syn og skøn.

Til nr. 22 (§ 31, stk. 2).

Med hensyn til de teknisk sagkyndiges medvirken i landvæsenstretter har Advokatrådet endvidere foreslået, at den teknisk sagkyndige skal begrænse sin virksomhed som teknisk medhjælper for retten og kun bidrage til sagens oplysning på samme måde som syn- og skønsmænd. Dette forslag har man